

TARTU ÜLIKOOL
Majandusteaduskond

ÜLIÕPILASTE KIRJALIKUD TÖÖD

Metoodiline juhend

Tartu 2022

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Töö koostamine.....	3
1.1. Üliõpilastööde liigid	3
1.2. Teema valik	5
1.3. Töö ülesehitus.....	6
1.4. Töö erialakirjandusega	11
1.5. Eetikanõuded ja plagiaadi vältimine	11
1.6. Üliõpilase ja juhendaja koostöö	12
2. Töö vormistamine	13
2.1. Üldnõuded	13
2.2. Viitamine tekstis.....	13
2.3. Töö keel.....	14
2.4. Tabelid, lisad, joonised, valemid ja loetelud	15
3. Töö esitamine, kaitsmine ja hindamine	16
3.1. Töö esitamine	16
3.2. Töö kaitsmine	16
3.3. Töö hindamine.....	18
Lisa A. Bakalaureusetöö ja magistritöö retsensiooni vorm	244

Sissejuhatus

Käesolev juhend sisaldab soovitusi ja nõudeid TÜ majandusteaduskonna üliõpilastele kirjalike tööde koostamiseks ja vormistamiseks ning samuti leiab juhendist informatsiooni tööde esitamise, kaitsmise ja hindamise kohta.

Enamik juhendis toodust kehtib kõigi üliõpilastööde kohta. Nende esitamisel on juhendis kasutatud üldnimetust "töö". Vajaduse korral on rõhutatud nõuete erinevusi.

Kirjalike tööde juhendis sisaldub täpsem informatsioon järgmiste töö liikide kohta:

- bakalaureuse tase¹:
 - uurimus
 - bakalaureusetöö
- magistritase:
 - magistritöö monograafiana
 - magistritöö artikli vormis²
 - majandusprobleemide kaasusanalüüs³

Esimeses peatükis tuuakse kõigepealt välja, mis liiki töid eri õppekavades kirjutatakse ja millised on neile kehtestatud üldised nõuded. Seejärel antakse soovitusi töö teema valikuks. Juhendist leiab informatsiooni selle kohta, millised on nõuded tööde ülesehitusele, kuidas teha tööd erialakirjandusega ning milliseid eetikanõudeid töödele esitatakse (sh plagiadi vältimine). Töö koostamisel on oluline teha koostööd juhendajaga⁴, ka selleks on antud juhendis nõuandeid. Lõputööd ei ole võimalik esitada kaitsmiseks ilma ülikoolipoolse juhendaja olemasoluta. Teises peatükis tutvustatakse tööde vormistusnõudeid sh, kuidas korrektselt viidata, koostada tabeleid, lisasid, jooniseid jms. Kolmandasse peatükki on koondatud teave tööde esitamise, kaitsmise ja hindamise kohta.

1. Töö koostamine

1.1. Üliõpilastööde liigid

Järgnevalt kirjeldatakse üliõpilastöid, mida tuleb üliõpilastel õpingute jooksul kirjutada nii bakalaureuse- kui magistriõppe õppekavade korral.

Uurimus, majandusprobleemide kaasusanalüüs ning lõputöö (bakalaureuse- ja magistritöö) on õppejõudude poolt antud teemal või üliõpilase enda poolt väljapakutud ja

¹ Ingliskeelsed uurimuse ja bakalaureusetöö nõuded leiab teaduskonna kodulehelt vastava õppekava materjalide alt

² Täpsed nõuded leiab teaduskonna kodulehelt vastava õppekava materjalide alt

³ Täpsed nõuded leiab vastava õppeaine materjalide hulgast

⁴ Tööl võib olla ka mitu juhendajat, kuid mugavama lugemise huvides on antud juhendis kasutatud ainsuse vormi

juhendaja poolt aktsepteeritud teemal käesoleva metoodilise juhendi nõuetele vastav üliõpilase iseseisvalt kirjutatud teaduslik töö. Töö koostamise käigus näitab üliõpilane oskust formuleerida ja piiritleda uurimisprobleemi, leida ja kasutada teemakohast erialakirjandust, püstitada selge uurimiseesmärk ja sellest tulenevad uurimisülesanded, valida nende täitmiseks sobiv uurimismetoodika ja empiiriline materjal, analüüsida andmeid asjakohasest teoreetilisest või kontseptuaalsest raamistikust lähtuvalt, leida vastused töös püstitatud uurimisülesannetele ning analüüsida ja üldistada uurimistulemusi. Tööst peab selgelt välja tulema üliõpilase oma panus uurimisprobleemi käsitlemisel, teaduskirjanduse sünteesimisel, uurimismetoodika rakendamisel ning uurimistulemuste analüüsimisel ja üldistamisel. Valminud töö peab ka näitama, et üliõpilane on omandanud teadustööks vajaliku keelekasutuse ning töö vormistamise oskused.

Bakalaureuseõppes tuleb kõigil üliõpilastel koostada kolmanda nominaalaasta sügissemestril **uurimus**, mis arendatakse kevadsemestril edasi bakalaureusetööks (alternatiiviks on bakalaureuseeksami sooritamine). Uurimuse koostamiseks tuleb kõigepealt valida bakalaureusetöö teema ning vormistada akadeemilises kalendris toodud tähtjaks avaldus teema valiku kohta. Uurimuse koostamise ajakavas, vahetähtaegades ja juhendajapoolse tagasiside andmise vormis ning ajas lepivad üliõpilane ja juhendaja omavahel kokku.

Uurimuse sisuks on varasematest empiirilistest uuringutest (teadusartiklid, poliitikarapordid) ülevaate koostamine valitud bakalaureusetöö teemal, millele peab eelnema teemaga seotud olulisemate mõistete avamine. Sellele lisandub bakalaureusetöö uurimisprobleemi formuleerimine, probleemi lahendamiseks sobiva metoodika valik koos põhjendusega ning kasutada plaanitavate andmete kirjeldus. Seega tuleb üliõpilasel uurimuse koostamise käigus omandada oskused töötada erialase teaduskirjandusega, püstitada uurimisprobleem ning valida sobiv metoodika ja andmed selle lahendamiseks. Lisaks on uurimuse eesmärgiks korrektse kirjaliku väljendusoskuse (teaduskeele ja erialase terminoloogia) ning töö korrektse (käesoleva juhendi nõudeid järgiva) vormistamise oskuste omandamine.

Lõputöö (nii **bakalaureuse** kui **magistritasemel**) on selge probleemipüstitusega analüüsiv töö, kus rakendatakse teaduslikke meetodeid konkreetse uurimisobjekti käsitlemiseks. **Bakalaureusetöö** on uurimuse edasiarendus kahes suunas: 1) töö täiendamine teoreetilise käsitlusega ning 2) uurimuses väljatoodud metoodika ja andmete alusel empiirilise analüüsi teostamine.

Majandusprobleemide **kaasusanalüüsi** eesmärgiks on erialase praktilise kallakuga töö koostamine ja kaitsmine. Kaasusanalüüs valmib magistrandi iseseisva uurimistööna õppejõu (juhendaja) juhendamisel. Kaasusanalüüsi struktuur, metoodika, probleemistik kooskõlastatakse ja arutatakse läbi kaasusanalüüsi juhendajaga.

Üliõpilastööde orienteeruvad mahud ja nende sisu kohta esitatavad nõuded sõltuvad õppekavast ja õppeastmest (vt tabel 1). **Mida kõrgemal õppeastmel õpitakse, seda väiksem peab olema teiste autorite seisukohti esitav ja suurem uut teavet pakkuv sünteesiv osa.**

Tabel 1

Üliõpilaste kirjalike tööde mahud ja autorite arv

Töö liik	Maht (EAP)	Sisulise osa (peatükkide) maht (lk)	Tööl autoreid	Kasutuses järgmistes programmides
Bakalaureusetaseme uurimus	3	8-12	Üks	BA, BBA
Bakalaureusetaseme lõputöö (bakalaureusetöö)	6	25-30	Üks	BA, BBA
Magistritöö monograafiana	20	35-40	Üks või kaks	TUFI, SJ, ETJ
Magistritöö monograafiana	30	45-60	Üks	CAMES
Magistritöö teadusartiklina ⁵ (soovitavalt ingliskeelne)	20	25-40	Üks või kaks	TUFI, SJ, ETJ, MTM, ITM
Majandusprobleemide kaasusanalüüs ⁶	10	20-25 (sh teoreetiline osa 8-10 lk, empiiriline osa 12-15 lk)	Üks	TUFI, SJ, ETJ

Märkus: BA - eestikeelne bakalaureuseõpe, BBA - ingliskeelne bakalaureuseõpe, TUFI - turunduse ja finantsjuhtimise magistriõpe, SJ - strateegilise juhtimise magistriõpe, ETJ - ettevõtluse ning tehnoloogia juhtimise magistriõpe, MTM- matemaatiline majandusteadus, ITM- innovatsiooni ja tehnoloogia juhtimine; CAMES – Tänapäeva Aasia ja Lähis-ida uuringus

Bakalaureusetaseme uurimus ja bakalaureusetöö ning magistritaseme majandusprobleemide kaasusanalüüs kirjutatakse individuaalselt, magistritaseme lõputööl võib olla kaks autorit.

1.2. Teema valik

Potentsiaalsete juhendajate pakutavad teemad pannakse iga õppeaastal alguses teaduskonna kodulehele. Teema valiku tähtajad on toodud akadeemilises kalendris ning

⁵ Teadusartikli vormis tehtava lõputöö juhendi leiab teaduskonna kodulehelt vastava õppekava materjalide hulgast

⁶ Majandusprobleemide kaasusanalüüsi juhendi leiab vastava õppeaine materjalide hulgast

vastavad avalduse vormid teema valimiseks on toodud teaduskonna kodulehel. Üliõpilasel tuleb valida teema pakutute hulgast või esitada enda teema.

Üliõpilastel on teema valikul soovitatav silmas pidada:

- teema aktuaalsust ja originaalsust
- teema konkreetsust ja piiritletust
- võimalusi erialakirjanduse ja empiirilise informatsiooni hankimiseks
- oma huve ja võimeid

Enne teema lõplikku valikut tuleb töö teema ja sisu potentsiaalse juhendajaga läbi arutada ja kooskõlastada. Teemavalikuga on soovitatav alustada varakult, sest populaarsematele teemadele ja juhendajatele võib tekkida konkurents.

1.3. Töö ülesehitus

Töö iseseisvad osad vastavalt nende järjekorrale töös on välja toodud tabelis 2. Tuleb tähele panna, et lühikokkuvõtte (*abstract*) tuleb kirjutada ainult artikli vormis magistritööle. Võõrkeelne kokkuvõtte (kuni 500 sõna) on eestikeelsetel bakalaureuse- ja magistritöödel inglise keeles ja ingliskeelsetel töödel eesti keeles. Uurimusel ja majandusprobleemide kaasusanalüüsil võõrkeelset kokkuvõtet vaja pole. Lihtlitsentsi esitamine on vajalik bakalaureusetöö ja magistritöö puhul (nii monograafia kui artikli vormis).

Üliõpilastööde **tiitellehel** on järgmised elemendid:

- ülikooli ja teaduskonna nimi;
- autori(te) ees- ja perekonnanimi (nimed);
- töö pealkiri;
- töö liik (nt uurimus, bakalaureusetöö, magistritöö vm);
- töö juhendaja koos kutse- või ametinimetusega;
- töö kaitsmise koht (Tartu) ja aasta.

Tiitellehele järgneval lehel asuva autorideklaratsiooniga kinnitab üliõpilane, et on töö teinud iseseisvalt ning kõik töös kasutatud teiste autorite tööd ja andmed on viidatud.

Sisukorras esitatakse kõik töö alajaotused täpselt vastavuses töös toodud pealkirjade ja leheküljenumbritega, millest vastav alajaotus algab. Seega koosneb sisukord töö alajaotuse ees olevatest järjenumbritest, samade alajaotuste pealkirjadest ja leheküljenumbritest. Järjenumbritega (kümne süsteemis araabia numbrid, nt 1.; 1.2. jne) tähistatakse ainult sisulise osa peatükid ja nende alajaotused. Kõik lisad loetletakse sisukorras ükshaaval koos pealkirjadega.

Sisukorda saab arvutil koostada automaatselt, kui töös esinevate pealkirjade vormistamisel kasutada pealkirjastiile (*Heading1, Heading2 ...*). Arvuti koostatud sisukorra eeliseks on see, et sisukorda lülitatud pealkirjad ning nende leheküljenumbriid sisukorras ja töös on täpses vastavuses. Samas tuleb jälgida, et automaatselt moodustatud sisukorra kirja tüüp peab olema *Times New Roman*, kirja suurus 12 pt ning reavahe 1,5.

Tabel 2

Töö ülesehitus eri liiki tööde puhul

	Bakalaureuse tase		Magistri tase		
	Uurimus	Bakalaureuse-töö	Magistri-töö monograafiana	Magistri-töö artikli vormis ⁷	Majandus-probleemide kaasus-analüüs
Tiitelleht	x	x	x	x	x
Autori deklaratsioon töö iseseisva koostamise kohta (tiitellehele järgneval lehel)	x	x	x	x	x
Sisukord	x	x	x		x
Lühikokkuvõte (abstrakt)				x	
Sissejuhatus	x	x	x	x	x
Sisuline osa	x	x	x	x	x
Kokkuvõte	x	x	x	x	x
Viidatud allikate loetelu	x	x	x	x	x
Lisad (vajadusel)	x	x	x	x	x
Võõrkeelne kokkuvõte (resümee)		x	x	x	
Lihtlitsents		x	x	x	

Sissejuhatusel on järgmised ülesanded:

- Teema aktuaalsuse ja teema valiku põhjendamine. Selgitada, miks selle probleemi käsitlemine on nii teile kui uurijale, aga eelkõige just ühiskonnale oluline. Põhjenduse parimaks viisiks on sisuline argumentatsioon, mitte kellegi kolmanda arvamusele apelleerimine. Uurimisprobleem tuleb esitada võimalikult täpselt, analüüsida selle tausta ja uurimislünga.
- Töö eesmärk ja selle piiritlemine: mida ja miks töös käsitletakse ning millele otsitakse vastust; miks on selline probleemipüstitus vajalik ning kus töö tulemused võivad leida

⁷ Täpse juhise artikli vormis kirjutatava töö ülesehitusest leiab artikli vormis koostatava töö juhendist, mis on kättesaadav vastava õppekava materjalide hulgas

kasutamist ja arendamist. Töö eesmärk peab andma selge ettekujutuse sellest, mida soovitakse uurimistöö tulemusena näidata.

- Uurimisülesannete formuleerimine: aitab täpsustada etappe, mille läbimine on vajalik püstitatud eesmärgi täitmiseks. Viimane uurimisülesanne peab viima eesmärgi täitmiseni ja olema sellega kooskõlas. Uurimisülesannetega ei tohi jõuda kaugemale või teises suunas, kui eesmärk ette näeb.
- Töö ülesehituse selgitamine: millistest osadest koosneb töö sisuline osa (paar lauset iga alapunkti kohta) ja kuidas on töö osad seotud eesmärgi saavutamiselega.
- Teoreetilise tagapõhja, kasutatavate andmete ja meetodite lühitutvustus.
- Sissejuhatuse lõpus võib osundada isikutele või institutsioonidele, kellelt on saadud abi töö koostamiseks. Kui töö baseerub olulisel määral üliõpilase mõnele varasemale tööle, siis tuleb see sissejuhatuses ära märkida. (v.a juhul, kui tegemist on bakalaureusetöök edasi arendatava uurimusega). Samuti on vajalik välja tuua, kui töö on koostatud tööülesannete täitmise raames (nt kasutab autor töö koostatud raporti teksti, andmeid vms).
- Sissejuhatuse maht on 5–10% töö sisulise osa mahust (välja arvatud artikli vormis magistr töö puhul).
- Tööd iseloomustavate märksõnade loetlemine sissejuhatuse lõpus. Kuni viie märksõna leidmisel on abiks [Eesti märksõnastik](#), sobiva märksõna puudumisel võib esitada ka autoripoolseid vabalt valitud märksõnu.
- Magistr töö [teaduseriala koodi\(de\) \(CERCS\)](#) loetlemine sissejuhatuse lõpus

Töö **sisulises osas** täidab üliõpilane töö sissejuhatavas osas püstitatud eesmärgi saavutamiseks vajalikke uurimisülesandeid. Lõputöö sisuline osa peab reeglina sisaldama nii teoreetilist kui ka empiirilist käsitlust (ei kehti uurimuse puhul). Teoreetilise ja empiirilise analüüsi vahet sõltub käsitletavast temast ning eesmärgi püstitusest. Peatükkide liigendamisel on soovitatav piirduda kaheastmelise liigendusega (1.1, 1.2 jne). Sealjuures jälgida, et töö peatükid ja alapunktid oleksid mahuliselt tasakaalus.

Üldjuhul defineeritakse töö **teoreetilises osas** kõigepealt uurimisprobleemiga seonduvad põhimõisted, seejärel esitatakse teaduskirjandusele viidates teoreetilised lähteseisukohad ning antakse ülevaade varasemate sarnaste empiiriliste uuringute tulemustest.

Töö empiirilises osas tutvustatakse kõigepealt, milliste andmetega on analüüs läbi viidud ja kuidas need on kogutud. Juhul kui uuritakse mõnda organisatsiooni, siis tuleb ka

seada tutvustada. Soovitatav on välja tuua võimalikult täpne uurimisprotsess, millele järgneb sisuline andmeanalüüs ning selle tulemuste ja järelduste esitamine koos vajalike tabelite ja joonistega. Hea tava kohaselt peaks uurimisprotsessi kirjeldus olema piisavalt põhjalik, et hiljem keegi teine saaks soovi korral uuringut korrata. Sõltuvalt uurimisprobleemist, andmete kättesaadavusest ja iseloomust jm võib otsustada kvantitatiivse või kvalitatiivse analüüsimeetodi kasuks või neid omavahel kombineerida. Meetodi(te) valikut tuleb sisuliselt põhjendada, sealjuures tutvustades, millist lähenemist on varasemates sarnastes töodes kasutatud.

Kvantitatiivse uuringu korral ei ole vaja töös esitada üldtuntud meetodite (nt korrelatsiooni-, regressioonanalüüs) kirjeldusi, kuid tuleb ära märkida, millist andmetöötlustarkvara analüüsi läbiviimisel kasutati (nt SPSS, STATA jne). Empiirilise analüüsi tulemused tuleb siduda varem esitatud teoreetiliste lähtekohtadega – mille poolest saadud tulemused sarnanevad, mille poolest erinevad teoreetilises peatükis väidetuga.

Kvalitatiivse uurimislähenemise korral tuleb uurimisprotsess põhjalikult avada (nt kuidas valiti intervjueritavad, kui pikad olid intervjuud, mis formaadis ja millal need läbi viidi, kuidas viidi läbi analüüs, lisades juurde kodeerimistabelid, jne). Kvalitatiivsete tulemuste esitamine ei tohi olla ümberjutustus, vaid loogiline analüüs, seostades oma tulemusi teoreetilises peatükis väljatooduga ning kinnitades põhisõnumeid nt intervjuu lühitsitaatidega.

Kuigi üliõpilastöö tulemuseks ei kujune tavaliselt fundamentaalsed uuendused majandusteooria vallas, peab igas töös olema selgesti nähtav **üliõpilase isiklik panus** antud probleemi käsitlemisel. See võib avalduda nt erinevate autorite arvamuste (teooriate) võrdlemises koos omapoolse seisukoha ning hinnangu esitamisega; üldistuste, järelduste või rakenduslike ettepanekute tegemises läbitöötatud materjalidele tuginedes; mingi teooria või mudeli kasutamisevõimaluste hinnangus konkreetsetes tingimustes (konkreetsete andmete alusel) jne. Samuti ka teostatud empiirilise analüüsi tulemuste üldistamine, teoreetilise osa ja varasemate uuringute tulemustega seostamine jms.

Kokkuvõttes esitatakse vastused sissejuhatuses tõstatatud küsimustele ning näidatakse püstitatud ülesannete lahendusvõimalused ja saadud tulemused. Kokkuvõtte peamisteks ülesanneteks on:

- Esitada töö sisulises osas esitatud teoreetilised alused, peamised empiirilise analüüsi tulemused, hinnangud jne.

- Tuua välja töös tehtud järeldused või ettepanekud ning võimalikud töö edasi arendamise suunad. Järeldused või ettepanekud peavad tulenema otseselt töös läbi viidud analüüsist.

Kokkuvõttes peab selgelt välja tulema üliõpilase oma panus töö sissejuhatavas osas püstitatud eesmärgi ja uurimisülesannete täitmisel. Kokkuvõttes ei korrata eesmärki, ei püstitata uusi probleeme ega esitata uusi viiteid, ei esitata seisukohti ega järeldusi küsimustes, mida töö varasemates osades pole käsitletud. Kokkuvõttes tuleb võrdset tähelepanu pöörata kõikidele töö sisulistele osadele, samas ei tohi kokkuvõtte olla töö eelnevate osade tekstilõikude mehhaaniline kokkutõstmise (kopeerimine). Kokkuvõtte maht on nagu sissejuhatuse puhulgi ca 5–10% töö sisulise osa mahust (välja arvatud artikli vormis magistr töö puhul).

Viidatud allikate loetelus peavad sisalduma kõik töö sisus viidatud allikad (sh autori läbiviidud intervjuud, e-maili teel tehtud järelepärimised jms) ning viidatud allikate loetelus nimetatud allikad peavad olema töö sisus viidatud. Allikad tuleb nummerdada ja järjestada autorite perekonnanimedega tähestikulises järjekorras, autori(te) nime(de) puudumisel pealkirja esimese sõna järgi.

Majandusteaduskonna kirjalike tööde puhul tuleb tekstisisestest viidetest ja viidatud allikate loetelu koostamisel järgida [APA \(American Psychological Association\)](#) versiooni 6.0. Elektroonilisest andmebaasist pärit ajakirjaartiklite ja jätkuväljaannete puhul on oluline esitada DOI number või selle puudumisel URL link. Viidete haldamisel on soovitatav kasutada abivahendina viidete haldurit [Zotero](#).

Lisadesse tuleb paigutada need arvamused ja muud materjalid, mis on vajalikud probleemi käsitlemiseks, kuid mille esitamiseks tekstis pole otsest vajadust või kui nad on põhitekstis esitamiseks liiga mahukad. Lisad ja nende pealkirjad (ilma mõõtühikuteta) esitatakse ka sisukorras. Kõikidele lisadele tuleb töös viidata nende nimetamise järjekorras. Tuleb vältida töö tekstiga nõrgalt seotud lisade esitamist. Lisades olevaid tabeleid ja jooniseid ei nummerdata, iga lissasse paigutatav joonis või tabel moodustab omaette lisa, ühele leheküljele võib paigutada mitu väiksemahulist lisa. Töö koostamisel kasutatud küsitlusankeet tuleb esitada töö lissas ning kui selle juures kasutatakse (hindamis)skaalasid, siis tuleb nii ankeedis kui selle alusel koostatud jooniste ja tabelite juures esitada skaala selgitus. Vajadusel võib lissades kirjasuurus olla väiksem kui 12pt.

Bakalaureusetöö ja magistr töö lõpus esitatakse võõrkeelne kuni 500 sõna pikkune lühikokkuvõtte ehk **resümee**. Eestikeelsetel töödel on resümee inglise keeles, ingliskeelsetel

eesti keeles. Resümee peab andma tööst üldistatud ja ammendava ülevaate sh tuleb esitada töö pealkirja täpne tõlge.

Bakalaureusetöö ja magistritöö esitatakse koos elektroonse **lihtlitsentsiga** (loaga) lõputöö säilitamiseks ja avaldamiseks internetis TÜ raamatukogu digitaalarhiivis. Lihtlitsents tuleb esitada töö lõpus ühes failis elektroonse lõputööga (PDF-vormingus) ja see on eelduseks autori kaitsmisele lubamisel. Lihtlitsentsi ei pea allkirjastama. Vt lähemalt: [lõputööde avaldamise kord](#).

1.4. Töö erialakirjandusega

Töö koostamiseks vajaliku kirjanduse leidmine, läbitöötamine, analüüsimine ja sünteesimine on üliõpilase iseseisev ülesanne. Elektroonilise koondkataloogi [ESTER](#) vahendusel on kasutajatele kättesaadavad kõigi Eesti suuremate raamatukogude kataloogid. Majandusteaduse suunal enimkasutatavad [andmebaasid](#) on nt EBSCO, Emerald Insight, Science Direct, Sage Journals Online, Scopus jt. Hulgaliselt on loodud otsivahendeid internetimaterjalide leidmiseks, nt [Google Scholar](#) jt. Märksõnaotsinguks leiab häid nõuandeid TÜ raamatukogu kodulehelt alajaotusest [koolitusmaterjalid ja juhendid](#).

Esialgasel tutvumisel kirjandusega tuleb pöörata tähelepanu antud temaatikaga seonduvate mõistete üldisemale teadvustamisele. Süvauurimiseks valitav kirjandus peab olema võimalikult mitmekülgne, haarates erinevaid autoreid. Töö aluseks ei sobi võtta vaid ühe autori kirjutisi. Kirjandusallikatena tuleb kasutada eelkõige uurimisvaldkonnaga tegelevate tunnustatud teadlaste uurimistöid. Populaarteaduslikke materjale, ajakirjandusartikleid, õpikuid ja loengumaterjale võib kasutada ainult erandkorras, kõrvutades neist võetud seisukohti ja empiirilist informatsiooni teaduslikest allikatest pärinevatega. Ettevaatlik tuleb olla varasemate bakalaureuse- ja magistritööde kasutamisel, sest nende kvaliteet võib olla kõikuv.

Mõnel teemal on saadaval väga palju materjali, sel juhul ei ole kindlasti eesmärgiks võimalikult paljude sel teemal kirjutatud allikate oma töös kasutamine, vaid tuleb teha valik kõige kvaliteetsemate ja asjakohasemate kasuks.

1.5. Eetikanõuded ja plagiaadi vältimine

Kirjalike tööde koostamisel tuleb rangelt kinni pidada eetikanõuetest. Tudengiveebi artiklist "[Kuidas olla eetiline uurija](#)" ja [TÜ eetikaveebist](#) leiab häid soovitusi selleks, kuidas eetika põhimõtetega koosõlas olevaid uuringuid läbi viia.

Kirjalike tööde koostamisel tuleb alati silmas pidada põhinõudeid: kuna tegemist on teadusliku tööga, siis on vaja selle koostamisel tugineda teadusallikatele ja teiste autorite

mõtted tuleb korrektselt viidata. **Kõik töös kasutatud teiste autorite seisukohad, probleemipüstitused, tsitaadid, arvandmed, skeemid jm peavad olema täpselt viidatud tsitaatidena või refereeringutena.** Viidata tuleb allikatele, mida autor tegelikult on kasutanud. Kui originaalallikale puudub ligipääs, tuleb kasutada kaudset viitamist. Korrektne viitamine tähendab, et lugejal peab olema võimalik viite põhjal üles otsida algallikas, kust vastav tekst või mõttekäik on võetud ning öeldut kas kontrollida või selle kohta lisaks lugeda.

Kui lõputöös kasutatakse autori enda mingit varasemat üliõpilastööd, siis tuleb ka sellele nõuetekohaselt viidata ning originaalteksti refereerida või tsiteerida, mitte sõna-sõnalt uuesti esitada (v.a uurimuse puhul, mis on edasi arendatud bakalaureusetöök ja moodustabki osa sellest tööst).

Plagiaat ehk loomevargus on teiste autorite kirjutiste, nende osade või neis sisalduvate lausete, mõtete või põhiideede esitamine oma kirjalikus töös nii, et teiste autorite mõtted on ilma nõuetekohase akadeemilise viitamiseta omistatud töö esitajale. Plagiaadi vorme on erinevaid ja kuigi kõik ei ole võrdse raskusastmega, on siiski tegemist plagiaadiga. Arusaam, et tekstile viite lisamine lahendab plagiaadi probleemi, pole õige. Täpsemad näited plagiaadist hoidumiseks leiab [TÜ teadustöö aluste kursuselt](#).

Enne töö kaitsmiseks esitamist on soovitatav plagiaadi võimalik esinemine üle kontrollida. Plagiaadituvastussüsteemi Ouriginal abil on võimalik kontrollida kirjalike tööde originaalsust, st võrrelda neid internetis, TÜ raamatukogu kaudu kasutatavates andmebaasides olevate publikatsioonidega ning teiste üliõpilastöödega. Ouriginali saab kasutada Moodle'i vahendusel. NB! Ouriginal jt plagiaadituvastussüsteemid on vaid toetavas rollis ja ei anna garantiid, et töös plagiaati üldse ei esine, kuna nad ei too välja kõiki eksimusi. Lõplik vastutus jääb siin töö autorile.

1.6. Üliõpilase ja juhendaja koostöö

Üliõpilase ja juhendaja koostöö algab teema valikuga ja lõpeb töö kaitsmisega. Juhendaja konsulteerib üliõpilast teema täpsustamisel, põhiprobleemide määratlemisel, eesmärgi ja uurimisülesannete sõnastamisel, uurimismeetodite valikul ja annab soovitusi sobivate allikate leidmiseks. Juhendaja ja juhendatav lepivad koostöö alguses kokku vastastikused ootused ning koostööreeglid, nt olulisemad tähtajad, eelistatud suhtluskanalid, tööle tagasiside andmise viisid jm.

Üliõpilane hoiab juhendajat kursis oma tööprotsessiga ning pöördub vajadusel juhendaja või teiste õppejõudude poole nõuannete, selgituste või konsultatsiooni saamiseks. Töö tähtaegseks valmimiseks tuleb arvestada võimalike takistuste ja viivitustega, mis võivad

tekkida töö koostamisel. Üliõpilane peab informeerima juhendajat esilekerkivatest raskustest, võimalikest muudatustest probleemipüstituses, teema sõnastuses jms.

Juhendaja juhib tähelepanu vigadele ja puudustele töös, nõrkadele kohtadele argumentatsioonis ning töö ülesehituses, hindab uurimismetoodikat ja terminoloogiat. Juhendaja ei ole üliõpilase töö kaasautor ega toimetaja, tema ülesandeks ei ole parandada töö sisu ega ammugi keele- ja stiilivigu. **Oma töö andmete ja seisukohtade õigsuse eest vastutab üliõpilane.**

Juhendaja rolli täpsustab Sotsiaalvaldkonnas kinnitatud [juhendamise hea tava](#)

2. Töö vormistamine⁸

2.1. Üldnõuded

Töö tuleb vormistada [APA \(American Psychological Association\)](#) nõuete järgi. Võrreldes APA nõuetega on TÜ majandusteaduskonna tööde vormistamisel siiski järgmised erandid:

- topelt reavahe (*double-spaced*) asemel tuleb kasutada reavahet 1,5;
- tabelite, jooniste ja lisade vormistamisel tuleb topelt reavahe asemel kasutada reavahet 1 (*single-spaced*);
- peatükkide ja alapeatükkide pealkirjad tuleb nummerdada;
- viidatud allikate nimistu tuleb nummerdada;
- kõik töö leheküljed tuleb nummerdada (välja arvatud tiitelleht).

2.2. Viitamine tekstis

TÜ majandusteaduskonna töödes kasutatakse **tekstisisesest** viitamist, mille korral viide kirjutatakse sulgudesse viidatava teksti järele. Tekstisiseseid viiteid on kahte liiki: 1) refereering, 2) tsitaat. Täiendavaid näiteid sel teemal leiab [TÜ teadustöö aluste kursusel](#).

Referereering annab teise autori töös esitatud seisukohti, tema teksti teatavaid osi edasi vabas vormis, oma sõnadega. Väga oluline on jälgida, et refereering oleks piisavalt ümber sõnastatud. Refereeringu puhul jutumärke ei kasutata, kuid tuleb viidata vastavale allikale või autorile ja teose ilmumise aastale. Sealjuures lehekülje numbrit ei ole refereeringu puhul viitese vaja. **Kui töös on originaalallikast pärineva teksti sõna-sõnaline tõlge, täielik või väga lähedane taasesitus ning see ei ole vormistatud tsitaadina, on tegemist plagiaadiga ka juhul kui see on nõuetekohaselt viidatud.** Loetelude puhul tuleb kohe algul esitada viide allikale, et oleks selge — see pole autori enda looming. Mõnikord võib refereering tugineda

⁸ Kõik töö vormistamisega seotud tehnilised näidised on leitavad töö mallist, mille leiab teaduskonna koduleheküljelt vastava õppekava materjalide alt.

ka mitmete autorite erinevatele töödele, mille puhul tuleb neile kõigile ka viidata. Tööd kirjutades peab jälgima, et refereeriva teksti osakaal ei domineeriks. Täiesti vastuvõetamatu on kui mõnes alapunktis autori oma panust polegi, vaid tekst koosneb ainult refereeritud materjalist.

Tsitaat peab täpselt vastama originaalile nii sõnastuse, ortograafia, kirjavahemärkide kui eristuskirjade (sõrendused jm) osas. Tsitaadile ei lisata omapoolseid sõnu ega võeta välja autori mõtet muutvaid sõnu ning tsitaadis ei tohi liita üheks lauseks mitmest eri kohast võetud lausekatkeid. Väljajäetavad (autori arvates liigsed) lauseosad või sõnad asendatakse mõttepunktidega. Tsitaat esitatakse jutumärkides. Viide märgitakse kohe pärast jutumärke. Tsitaate kasutatakse erandjuhtudel, kui on vaja edastada täpset sõnastust (nt oluline erinevate definitsioonide võrdlemisel). Tsitaadi puhul tuleb lisaks autori(te)le ja teose ilmumisaastale esitada ka **leheküljenumber**, millelt tsitaat võetud on.

2.3. Töö keel

Töö tekst peab olema loogiline ja ladus ning üheselt mõistetav. Üliõpilastööde keeleks on eestikeelsetel õppekavadel reeglina eesti keel, kuid erandina lubatakse kirjutada lõputöö ka inglise keeles. Artikli vormis magistritöö puhul on eelistatud inglise keel. Oluline on töö keeleline ja stiililine korrektsus nii, et autoripoolne probleemide käsitlemine, põhjendused ning järeldused oleksid jälgitavad. Järgnevalt mõningad näpunäited selle saavutamiseks.

Keelekasutus peab olema rangelt teaduslik. Hoiduda tuleb paljusõnalisusest, vältida sõnakordusi. Konspektistiili ja slängi kasutamine, ajakirjanduslikud, populistlikud, käibe- ja ka poetilised fraasid on üliõpilastöös sobimatud. Samuti tuleb vältida (üli)emotsionaalsete omadussõnade tarvitamist nähtuste või protsesside iseloomustamisel.

Tuleb hoiduda võõrkeelte liigsest mõjust eestikeelsele tekstile ja tõlkevääratustest. Tõlkida tuleb lause mõtet, mitte üksikuid sõnu. Siinjuures tuleb silmas pidada, et eesti keele lausestruktuur erineb lausete struktuurist võõrkeeltes. Juhul, kui võõrkeelsele terminile adekvaatset eestikeelset vastet leida ei suudeta või kaheldakse oma valikus, võib eestikeelse vaste järel sulgudes lisada ka vastava võõrkeelse termini (kursiivis), kuid termineid ei tohi töös kasutada vaid võõrkeelsetena. Kõikidest kasutusele võetud terminitest ja sümbolitest tuleb kogu töö ulatuses kinni pidada. Töös tuleb vältida sünonüümide kasutamist sama teadusliku termini esitamiseks. Soovitav on eelistada varasemates eestikeelsetes allikates kasutatud terminoloogiat. Kui varem kasutatud terminit peetakse sobimatuks ja pakutakse välja uus, tuleb seda argumenteeritult põhjendada.

Kõneviis ja -vorm, milles töö kirjutatakse, peab olema ühtne kogu töö ulatuses. Võib kasutada nii isikulist („mina leidsin“ või „meie leidsime“) kui umbisikulist vormi („autor leidis“). Eelistatav on kindla kõneviisi kasutamine, sest tingiva kõne valdav kasutamine võib jätta mulje, et autor ei ole oma seisukohtade õigsuses kuigi veendunud.

Õigekiri. Võõrsõnade ja vähekasutatavate mõistete tähendust ning õigekirja saab kontrollida “Võõrsõnade leksikoni” ja/või “Eesti keele sõnaraamatu” abil, samuti on soovitatav kasutada spetsiaalset eesti keele õigekirja kontrollivat tarkvara. Abiks on ka Erelt Mati, Erelt Tiiu, Ross Kristiina “Eesti keele käsiraamat” ja Erelt Tiiu “Eesti ortograafia”. Internetis on kättesaadavad [Eesti keele käsiraamat](#) ja [Eesti õigekeelsuskäsiraamat](#).

2.4. Tabelid, lisad, joonised, valemid ja loetelud

Tabelites tuleb andmeid esitada süstematiseeritult ja ülevaatlikult. Töö teksti paigutatavad tabelid olgu võimalikult lihtsad ja lühikesed. Tekstis esitatakse tavaliselt tabelid, mille maht ei ületa ühte lehekülge. Kui tabel on pikem kui üks lehekülge, tuleb see paigutada lissasse. Tabeli päises või märkustes peab sisalduma kogu vajalik info, et tabel oleks lugejale mõistetav (lühendite tähendused, arvandmete puhul mõõtühik jms).

Joonised. Selle nimetuse alla kuuluvad kõik töös sisalduvad illustratsioonid, nt diagrammid, graafikud, geograafilised kaardid, joonistused, skeemid või fotod. Igal joonisel peab olema allkiri, mis joonisel kujutatut lakooniliselt sõnastab. Joonist kujundades tuleb silmas pidada, et seal olev informatsioon on eristatav ning jälgitav, milleks tuleb kasutada sobilikke tähistusviise.

Joonised ja tabelid nummerdatakse. Igal tabelil peab olema pealkiri ja igal joonisel allkiri. Samuti tuleb iga tabeli ja joonise juurde märkida selle allikas. Kui tabel on koostatud publitseeritud andmete põhjal, peab tooma viite allikale; kui on tegemist autori arvutustega või andmetega, siis tulebki nii märkida. Analoogiliselt tuleb joonise juures näidata vastav allikas või märkida, et joonis on autori koostatud.

Valemid eraldatakse muust tekstist kirjavahemärkidega, mis vastavad üldistele eesti keele reeglitele. Kõik märgid, arvud ja tähed tuleb paigutada valemis korrektselt ning kooskõlas valemi sisuga. Valemite vormistamisel tuleb kasutada valemiredaktorit. Kogu töö ulatuses tuleb järgida valemite ühtset kirjutusviisi. Kui töös on mitu valemit, tuleb need nummerdada. Valemi number paigutatakse valemiga samale reale (soovitavalt vasakule) sulgudesse. Valemites ei tooda mõõtühikuid, need esitatakse valemite järel toodud sümbolite seletustes.

Loetelus kasutatakse nummerdamist tavaliselt siis, kui on oluline nende järjekord või kui tekstis mõnele neist viidatakse. Muudel juhtudel võib järjekorra tähistuse (numbrid või tähed) ära jätta või asendada mõttekriipsuga või mõne muu tähistusega. Loetelude kirjavahemärkide kasutamise näidised leiab [siit](#). Loetelu igal tasandil peab olema vähemalt kaks alapunkti. Kogu töö ulatuses tuleb kasutada ühtset loetelude esitust ning vältida paljude erinevate stiilide kasutamist.

3. Töö esitamine, kaitsmine ja hindamine

3.1. Töö esitamine

Uurimuse, bakalaureusetöö ja magistritöö või kaasusanalüüsi autor esitab lõplikult vormistatud töö elektroonilise PDF-vormingus failina Moodle'isse majandusteaduskonna akadeemilises kalendris toodud tähtjaks. Sellest hiljem esitatud töid enam vastu ei võeta. **Bakalaureuse- ja magistritöö** puhul märgib juhendaja oma kinnituse kolme tööpäeva jooksul pärast töö esitamise tähtaega Moodle'is kaitsmisele lubamiseks või töö miinimumnõuetele mittevastavuse korral selle kaitsmisele mittelubamiseks. Bakalaureuse- ja magistritöödele määratakse peale juhendaja nõusolekut kaitsmisele lubamise kohta retsensent Lõputöö kaitsmisele lubatakse üliõpilased, kes on täies mahus täitnud kogu ülejäänud õppekava ja kelle tööle on juhendaja andnud nõusoleku kaitsmisele lubamiseks.

Magistritöö (nii monograafia kui artikli vormis töö) puhul toimub enne lõppversiooni esitamist ka magistritöö arutelu majandusteaduskonna akadeemilises kalendris märgitud perioodil. Autor esitab aruteluks eelnevalt juhendajaga konsulteeritud töö versiooni Moodle'isse akadeemilises kalendris toodud tähtjaks, sellest hiljem töid enam vastu ei võeta. Aruteluks esitatud töö versioonis peavad olema olemas töö kõik olulised osad (tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, sisuline osa peatükkidena, kokkuvõte, viidatud allikate loetelu ja vajadusel lisad). Arutelul osalevad töö autor(id), juhendaja ja retsensent. Arutelul antakse vajadusel soovitusi töö lõpliku variandi täiendamiseks.

3.2. Töö kaitsmine

Kaitsmisprotseduuri lühikokkuvõtte eri taseme ja tööde liikide kaupa on esitatud tabelis 3.

Uurimust hindab juhendaja ja selle kaitsmist komisjoni ees ei toimu. Uurimusele retsensenti ei määrata.

Bakalaureuse- ja magistritöödele kaitsmine toimub komisjoni ees vastavalt välja kuulutatud graafikule. Tööle määratud retsensent esitab kirjaliku arvamuse (vt lisa A)

Moodle'isse hiljemalt kaks päeva enne kaitsmist, et töö autor saaks selles sisalduvate küsimuste ja hinnanguga tutvuda ning kaitsmiseks ette valmistuda.

Tabel 3

Kaitsmise protseduuri lühikokkuvõtte eri taseme ja liikidega töödes

	Bakalaureuse tase		Magistri tase	
	Uurimus	Bakalaureuse-töö	Magistritöö monograafiana ja artikli vormis	Kaasusanalüüs
Eelarutelu			x	
Retsensendi kirjalik arvamus		x	x	
Kaitsmine komisjoni ees:				
- Autori(te) ettekanne		x	x	x
- Arutelu retsensendiga		x	x	
- Kaitsmiskomisjoni küsimustele vastamine		x	x	x

Majandusprobleemide kaasusanalüüsi puhul koosneb kaitsmine üliõpilase ettekandest ja komisjoniliikmete küsimustest. Retsensenti kaasusele ei määrata.

Bakalaureuse- ja magistritööde kaitsmise protseduur on järgmine:

- töö autori(te) ettekanne;
- retsensendi arvamus;
- autori(te) ja retsensendi arutelu;
- kaitsmiskomisjoni liikmete küsimused ja nendele vastamine;
- sõnavõttud, juhendaja arvamus;
- üliõpilase lõppsõna.

Kaitsmisele eelnevalt koostab töö autor (koostavad töö autorid) ettekande.

Bakalaureusetöö korral on ettekande pikkuseks kuni 10 minutit ning magistritöö ja majandusprobleemide kaasusanalüüsi korral kuni 15 minutit. Ettekandes ja slaididel peaks sisalduma järgmised aspektid:

- tiitelslaid autori(te) ja juhendaja nime(de)ga;
- uurimisprobleemi valik ja aktuaalsus;
- eesmärk ja uurimisülesanded;
- teoreetilise osa lühitutvustus ja põhimõistete tutvustus;
- empiirilise uuringu meetodika tutvustus;
- empiirilise uuringu tulemused;
- järeldused, üldistused.

Ettekandest peab nähtuma üliõpilase enese panus käsitletud probleemide lahendamisel. Kaitstavat tööd ja kirjalikku ettekannet võib kaitsmisel kasutada, kuid hoiduda tuleb nende maha lugemisest. Ettekannet on soovitatav illustreerida näitliku materjaliga (skeemid, joonised). Illustreeriva materjali kasutamisel tuleb valida selline esitusviis, et see oleks nähtav ja jälgitav (nt tavateksti kirjasuurus vähemalt 22 pt, pealkirjadel vähemalt 28 pt) ning akadeemilisse konteksti sobilik.

Kui tööl on retsensent, siis üliõpilase ettekande järel esitab retsensent oma hinnangu tööle. Retsensendi ülesandeks on anda tööle objektiivne hinnang, tööd tuleb hinnata nende sisuliste ja vormiliste kriteeriumite järgi (vt tabel 4), mis on kehtestatud vastavale tööle ning esitatud nõuetena käesolevas juhendis. Retsensent annab oma kirjaliku hinnangu kõigi hindamiskriteeriumide lõikes eraldi. Seejärel saab üliõpilane retsensendi küsimustele vastata.

Pärast retsensendi ja töö autori väitlust esitatakse kaitsmiskomisjoni liikmete ja teiste avalikust kaitsmisest osavõtjate poolt küsimusi. Kaitsmiskomisjoni liikmetel ja teistel kaitsmisest osavõtjatel on õigus töö kohta sõna võtta. Kaitsmisprotseduuri lõpus saab üliõpilane võimaluse esineda lõppsõnaga (sh tänada konsultante, retsensenti, juhendajat jt).

Tööde kaitsmise tulemused tehakse teatavaks vahetult pärast protokollide vormistamist, reeglina samal päeval. Hinnangu andmisel võtab kaitsmiskomisjon arvesse töö sisulist ja vormilist külge, üliõpilase esinemist, retsensendi hinnangut ja küsimustele vastamist.

Kui üliõpilane ei nõustu lõputöö kaitsmisel saadud hindega, on tal õigus esitada õppeprodekaanile kirjalik apellatsioon kolme tööpäeva jooksul pärast lõputöö tulemuste teatavaks tegemist. Õppeprodekaan kutsub apellatsiooni läbivaatamiseks kokku uues koosseisus komisjoni seitsme päeva jooksul apellatsiooni saamisest arvates. Komisjon lahendab apellatsiooni seitsme päeva jooksul komisjoni kokkukutsumisest arvates. Komisjoni koosolek protokollitakse ja otsust saab vaidlustada, esitades 30 päeva jooksul apellatsiooni vaidluskomisjonile.

3.3. Töö hindamine

Uurimust hindab juhendaja skaalal „arvestatud“/“mittearvestatud“ lähtudes alltoodud kriteeriumidest. Hindele lisab juhendaja Moodle's oma põhjendatud arvamuse ning soovitusel töö edasiarendamiseks. Hindega „arvestatud“ hinnatakse uurimusi, mis vastavad järgmistele kriteeriumitele:

- töö pealkiri, eesmärk, uurimisülesanded, struktuur ja sisu on omavahel kooskõlas;

- töö struktuur on teadustööle omane, kõik juhendis märgitud kohustuslikud töö osad on olemas;
- varasemate empiiriliste uuringute ülevaate jaoks kasutatud allikate hulk ja kvaliteet võimaldavad probleemi piisava põhjalikkusega käsitleda, kasutatud on teadustööle omaseid metoodilisi võtteid (nii kirjeldus, analüüs kui ka süntees, tulemuste üldistamine), allikatele on korrektselt viidatud;
- välja pakutud metoodika ja andmed sobivad uurimisprobleemi lahendamiseks, nende valikut on põhjendatud;
- uurimuses on nähtav autori panus eri allikatest pärineva info analüüsimisel ja sünteesimisel;
- töös ei esine loomevargust (plagiaati) ning töö ei ole vastuolus teiste teaduseetika põhimõtetega;
- keelekasutus ja terminoloogia on üldjoontes korrektne, esinevad vead ei takista töö mõistmist;
- uurimuse tehniline vormistus vastab TÜ majandusteaduskonna kirjalikele üliõpilastöödele esitatavatele nõuetele;
- töö esitamisel on kinni peetud kehtivast korrast ning tähtaegadest.

Majandusprobleemide kaasusanalüüsi hindab kaitsmiskomisjon skaalal „arvestatud“/“mittearvestatud“. Täpsemad nõuded tööle on esitatud vastava õppekava majandusprobleemide kaasusanalüüsi aine ainekavas.

Bakalaureuse- ja magistritöid hindab kaitsmiskomisjon skaalal A–F. Nende tööde puhul võetakse hindamisel arvesse järgmisi aspekte:

- uurimiseesmärgi püstitamine ja täitmine;
- teoreetiline käsitlus;
- empiiriline käsitlus;
- töö kirjalik esitusviis;
- esinemine kaitsmisel, sh vastamine retsensendi ja komisjoni liikmete küsimustele.

Lõputööde positiivsete hinnete täpsemad kriteeriumid on toodud tabelis 4. Positiivse hindega ei saa hinnata lõputöid, milles esineb mõni järgmistest puudustest:

- töös esineb loomevargust (plagiaati) ja/või töö läheb vastuollu teiste teaduseetika põhimõtetega
- töö ei laeku esitamistähtjaks

- vähemalt üks tabelis 4 toodud viiest kriteeriumist ei vasta minimaalse positiivse hinde (E) nõuetele

Tabel 4. Bakalaureusetöö ja magistritöö (nii monograafia kui artiklivormis esitatav töö) positiivsete hinnete kriteeriumid

- Hindamisel arvestatakse, millised on vastava õppeastme programmi õpiväljundid, neist tulenev üliõpilaste ettevalmistuse tase ja töö maht EAP-des.
- Koondhinde kujundamisel üksikkriteeriumite hinnete põhjal omavad suuremat kaalu uurimiseesmärgi püstitamine ja täitmine ning teoreetiline ja empiiriline käsitlus. Monograafia ja artikli vormis kaitstavate tööde puhul esinevad teatud erisused (nt erinevad struktuur ning artiklites tavaliselt uurimisülesandeid ei kasutata), mida tuleb hindamisel arvestada. Kui teoreetiline või empiiriline panus ületab märkimisväärselt hinde A kriteeriume, siis võtab komisjon seda koondhinde kujundamisel arvesse.

	E	D	C	B	A
Uurimiseesmärgi püstitamine ja täitmine	<ul style="list-style-type: none"> • töö pealkiri, eesmärk, uurimisülesanded, struktuur ja sisu on omavahel kooskõlas • töös tehtud järeldused tulenevad läbi viidud analüüsist • töö sisulise osa maht ei erine olulisel määral soovituslikust pikkusest 				
	Töö eesmärk ja uurimisülesanded on püstitatud eba-määraselt, eesmärk on täidetud osaliselt. Töö ülesehitus võimaldab üldjoontes jälgida probleemi esitust ja eesmärgi täitmise käiku.	Töö eesmärk ja uurimisülesanded on piisavalt selged. Eesmärgini jõutakse osaliselt, järeldused on diskuteeritavad. Töö ülesehitus on üldjoontes loogiline, mõne osa seos uurimisprobleemiga on nõrk.	Tööl on piisavalt selge eesmärk ja uurimisülesanded. Eesmärgini jõutakse, kuid järeldused on diskuteeritavad. Töö ülesehitus on loogiline, kõik osad on teemaga piisavalt seotud.	Tööl on asjakohane ja aktuaalne eesmärk ning otstarbekad uurimisülesanded. Jõutakse eesmärgini, tulemused ja järeldused ning üldistused on piisaval tasemel. Töö ülesehitus on loogiline, kõik osad on teemaga seotud ja omavahel tasakaalus.	Tööl on väga asjakohane ja aktuaalne eesmärk ning otstarbekad uurimisülesanded. Jõutakse eesmärgini, tulemused ja järeldused ning üldistused on kõrgel tasemel. Töö ülesehitus on loogiline, kõik osad on teemaga väga hästi seotud ja omavahel sobivas tasakaalus.
Teoreetiline käsitlus	Peamiselt referatiivne, erinevatest allikatest pärit informatsiooni ei ole võrreldud. Teaduskirjandust on kasutatud vähesel määral, kuid see	Peamiselt referatiivne üksikute võrdluste, kokkuvõtete ja üldistustega. Teaduskirjandust on kasutatud vähesel määral, kuid see	Erinevatest allikatest pärit informatsiooni on võrreldud, autoripoolsed üldistused ja järeldused on piisavad. Kasutatud on	Kirjandust on piisavalt analüüsitud ja sünteesitud ning illustreeritud autori koostatud tabelite ja/või joonistega. Probleemi käsitlemisel tuginetakse	Kirjandust on oskuslikult analüüsitud ja sünteesitud, autor on koostanud sünteesivaid tabeleid ja/või jooniseid. Probleemi käsitlemisel tuginetakse

	E	D	C	B	A
	võimaldab luua probleemi käsitlusele minimaalselt aktsepteeritava teoreetilise baasi.	võimaldab luua probleemi käsitlusele aktsepteeritava teoreetilise baasi.	probleemi käsitlemiseks piisaval hulgal teemakohast teaduskirjandust.	peamiselt teemakohasele teaduskirjandusele.	teemakohasele teaduskirjandusele.
Empiiriline käsitlus	Analüüsimetoodika on selgelt esitamata, kuid käsitlusest tuvastatav, andmeid probleemi avamiseks napilt, analüüs on peamiselt kirjeldav ja/või esineb märkimisväärseid meetodikavigu. Tulemused on esitatud.	Analüüsimetoodika on vajaliku selgusega kirjeldatud, kuid selle kasutamine on halvasti põhjendatud. Andmeid probleemi avamiseks piisavalt, analüüs peamiselt kirjeldav ja/või esineb mõningaid meetodikavigu. Tulemused on esitatud ja neid on vähesel määral tõlgendatud.	Analüüsimetoodika on selgelt esitatud ja põhjendatud, andmeid probleemi avamiseks piisavalt, analüüs on üldiselt korrektselt läbi viidud. Tulemusi on piisavalt tõlgendatud ja vähesel määral teaduskirjandusega seostatud.	Analüüsimetoodika on selgelt esitatud ja põhjendatud, andmeid probleemi avamiseks piisavalt, analüüs on korrektselt läbi viidud. Tulemusi on hästi tõlgendatud ja piisavalt teaduskirjandusega seostatud.	Analüüsimetoodika on selgelt esitatud ja põhjendatud, andmeid probleemi avamiseks piisavalt, analüüs on väga hästi läbi viidud. Tulemuste tõlgendamisel on jõutud üldistusteni, tulemusi on hästi teaduskirjandusega seostatud.
Kirjalik esitusviis	Tekst on üldjoontes mõistetav, kuid raskesti loetav. Viitamine on üldjoontes korrektne. Vormistusjuhendit on järgitud, kuid esineb olulisi eksimusi.	Tekst on mõistetav, kuid kohati raskesti loetav. Viitamine on üldjoontes korrektne. Vormistusjuhendit on järgitud, kuid esineb mitmeid eksimusi.	Tekst on loogiline ja ladus, esineb üksikuid juhuslikke vigu. Viitamine on korrektne. Töö vormistus vastab nõuetele, võib esineda mõningaid eksimusi.	Tekst on loogiline ja ladus, terminoloogia korrektne. Viitamine on korrektne. Töö vormistus vastab nõuetele, võib esineda üksikuid eksimusi.	Tekst on loogiline ja ladus, kõrgel akadeemilisel tasemel, terminoloogia on korrektne. Viitamine on korrektne. Töö vormistus vastab nõuetele.
Esinemine kaitsmisel	Ettekanne võimaldab jälgida töö sisu, kuid ei anna selle tulemustest	Ettekanne annab tööst ja selle tulemustest piisava ülevaate.	Ettekanne annab tööst ja selle tulemustest piisavalt sisuka	Ettekanne on hästi struktureeritud, ladusalt esitatud ja annab	Ettekanne on hästi struktureeritud, meisterlikult esitatud ja

	E	D	C	B	A
	piisavalt selget ülevaadet. Üliõpilane suudab kaitsmisel anda enamusele töö kohta esitatud küsimustest vähemalt osalise vastuse.	Üliõpilane suudab kaitsmisel vastata enamusele töö kohta esitatud küsimustele.	ülevaate. Üliõpilane suudab kaitsmisel sisukalt vastata enamusele töö kohta esitatud küsimustele.	tulemustest sisuka ülevaate. Üliõpilane annab kaitsmisel kõigile töö kohta esitatud küsimustele põhjalikud ja sisukad vastused.	annab tulemustest väga sisuka ülevaate. Üliõpilane annab kaitsmisel kõigile esitatud küsimustele põhjalikud ja sisukad vastused ning suudab akadeemiliselt diskuteerida retsensendi ja komisjoniga.

Lisa A
Bakalaureusetöö ja magistritöö retsensiooni vorm

RETSENSENDI ARVAMUS

TÜ majandusteaduskonna üliõpilase/üliõpilaste
bakalaureusetöö/magistritöö „.....”
.....” kohta.

1. Uurimiseesmärgi püstitamine ja täitmine

.....
.....

Konkreetne hinne (vastavalt hinnete kriteeriumide tabelile)

2. Teoreetiline käsitus

.....
.....

Konkreetne hinne (vastavalt hinnete kriteeriumide tabelile)

3. Empiiriline käsitus

.....
.....

Konkreetne hinne (vastavalt hinnete kriteeriumide tabelile)

4. Kirjalik esitusviis

.....
.....

Konkreetne hinne (vastavalt hinnete kriteeriumide tabelile)

5. Küsimused ja märkused

.....
.....

6. Üldhinnang tööle (retsensent ei paku kirjalikus retsensioonis lõpphinnet. Lõpliku hinde pakub retsensent peale kaitsmisdiskussiooni töö autoriga)

.....
.....

Retsensent

(nimi ja allkiri)

Kuupäev: